Вести

Концерт на студентите по соло-пеење

Во Уметничката галерија "Скопје" - Даут пашин амам, вечерва со почеток во 20.30 часот ќе одржат концерт студентите по соло-пеење во класата на доцентката Билјана Јовановска-Јакимовска, во придружба на пијанистката Татјана Огнаноска.

Во Музејот на Македонија - Куршумли ан - вечерва со почеток во 22 часот ќе се изведе реприза на монодрамата "Под бесилка". Автор на текстот е Трајче Манев, а игра Димче Мешковски. (О.П.)

Магистерски труд за Театарската работилница на Филозофски

На Филозофскиот факултет денеска во 10 часот Љубиша Никодиновски-Биш ќе го брани својот магистерски труд "Естетиката на Театарската работилница на Филозофскиот факултет".

Никодиновски е генерален секретар на Македонскиот центар на Интернационалниот театарски институт, прв човек на Младиот отворен театар и актер-учесник во славните денови на Театарската работилница при Естетичката лабораторија на Филозофскиот факултет во Скопје.

Според проф. Кирил Темков, трудот е единствен во нашата култура и е прв во кој се анализираат дострелите на македонската театарска алтернативна сцена. Посветен е на дејствувањето на академскиот театар при Естетичката лабораторија во перидот од 1978 до 1984 година, кога беа поставени: "Зелана гуска", "Животинската фарма", "Пепелашка во поправен дом" и "Сцени за шмекерите".

ИЗЛОЖБА „НАРЦИЗМИ" ВО МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ-СКОПЈЕ

Реалниот лик и неговите одрази во огледалото

„Нарцизми" не била повод за зголемено чувство на одговорност: од една страна натежнал неселективниот пристап, а од друга е евидентен расчекорот меѓу замислата и реализацијата на оваа исфорсирана и претенциозна изложба, која нè остава рамнодушни и без предизвик за попродлабочени согледувања

Изложбата "Нарцизми", чиј приредувач е Соња Абаџиева-Димитрова, ги собра на едно место остварувањата на повеќе жени-творци. Станува збор за еден вид изложба-работилница на која се експериментирало на дадена тема. Групирањето на уметници околу една идеја не е ново, а покана за учество или работа по нарачка не мора да претставува некој посебен проблем.

Всушност, прашања ќе се поставуваат од моментот кога ќе утврдиме дека изложбата не поседува доволно уметнички аргументи со кои би се потврдила одредена премиса. Со поставеноста на изложбата дошла до израз авторската концепција. А визуелните остварувања се илустрација на теоретската предлошка. Делата го немаат авторскиот белег на уметнички осмислени и технички доршени целини. Тие произлегле од досетливоста и смислата за пластична артикулација како игра и експеримент.

Изложбата е компонирана главно од инсталации во кои се комбинирани разни материјали, медиуми и постапки, а изгледа како целина на слободно подредени делови од некоја замислена сценографија. Делата, барем еден забележлив дел, не се работени за конкретен простор, со што не се постигнати хармоничност и среќно содејство меѓу постојниот музејски простор и оптимална презентација на делото во него. Светлината, која претставува суштествена осмислувачка компонента, придонесува за извесна конфузија во презентирањето на делата. Во нив е обработен еден лајтмотив: одразот на ликот во огледална површина и поглед што е директно насочен кон гледачот. Секако, изразувањето на мотивите на самовљубеност и смрт има суштествено значење, но за нас начинот на обликување и претставување на идејата е релевантен за квалитетот на делото.

Изложените дела предизвикуваат љубопитност, извесно естетско доживување и размисла, но не успеваат да нè вознемират, да предизвикаат целосно уметничко доживување. Пред две години, на Венецискиот биенале Џермано Челант изјави дека "од женскиот универзум сега избива сила на внатрешен живот, леснотија, но и длабочина многу важна и конкретна".

Предложени се женски нарцизми

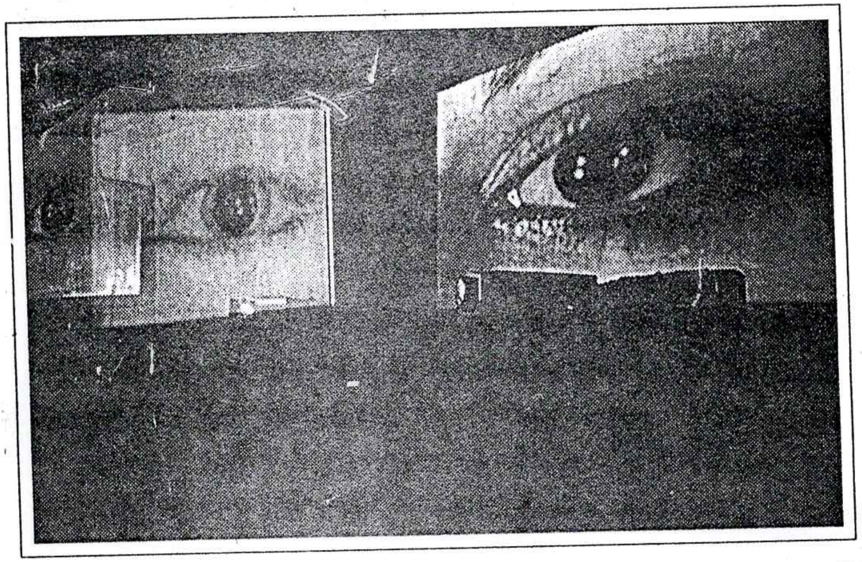

и во изложените дела, со неколку исклучоци, може да се препознаат белези на "монументален интимизам." Тоа значи извесно редуцирање на таинствените сугестии, но со забележливи својства на леснотија и декоративна привлечност, на нежност и "мека" мисловност, на наративност. Исклучок претставуваат боените теракоти од постар датум на Анета Светиева во, кои со експресионистичка моделација се евоцирани митските и пагански светови на поднебјето. Делата на Марина Лешкова допираат со топлите хроматски созвучја и ритамот и со содржината на знаците слободно распоредени на нерамната површина на природна дрвена плоча. Поголем број изложени дела се минималистички по форма и по значење; некои од нив го означуваат континуитетот во работата, а други претставуваат пример за автори-конвертити. Елизабета Авравовска и Весна Стефановска работеле со иконични знаци од уметноста и анатомски детаљ, со оптикални и илузионистички ефекти. Мирна Арсовска им дава значење на разните материјали, кинетичките и светлосни ефекти за изразување на метафорични содржини (Автопортрет). Жанета Вангели го негува жанрот на концептуални поврзувања на летристичките и сликовни мотиви.

Ако некогаш поканата да се учествува на осмомартовска изложба од типот "Жени-сликари" можела да предизвика чувство на потценување, денес, во изменети услови, да се биде поканет на некоја изложба со концепт обично значи привилегираност во својата област. Меѓутоа, изложбата "Нарцизми" не била повод за зголемено чувство на одговорност. Од една страна натежнал неселективниот пристап, а од друга страна евидентен е расчекорот меѓу замислата и нејзината реализација. Покрај тоа, малобројни се авторите што можат да се пофалат со континуитет и конзистентност во творештвото. Токму од тие причини оваа, инаку исфорсирана и претенциозна изложба, нè остава рамнодушни и без предизвик за попродлабочени согледувања. Оттука, намерата да се забележи "растечкиот потенцијал на женските уметници во Македонија" можела да добие во квалитет ако биле изложени и делата на други познати уметнички, односно дела што ја верификуваат и ја репрезентираат нивната примарна определба во периодот на модерната и на постмодернизмот. Тој напор би дал позасновани и позаокружени резултати на тема - неистоветност на половите, која може да услови неочекувани резултати во смисла на разлики во творештвото. Тогаш можеби ќе стане збор за "женско" творештво, во кое има и волја и талент, една нежност во која има и сила. Во тој момент веќе може да говориме за доближување и проткајување меѓу "женското" и "машкото" творештво, меѓу едниот и другиот комплементарен, не само биолошки, туку и духовен принцип. Изложбата предизвика барем уште две согледувања: првото е дека во делата може да се почувствува рефлексот на трагиката на времето - со неговата нерамнотежа на естетските вредности и чувствителноста, а другото е во значителното дополнување на концептот со објавените интервјуа на женските уметници во "Македонија денес" и нивните изјави во емисијата "Скен култ". Уметничките покажаа дека освен талент за обликување поседуваат и способност да ги искажат своите мислења со една спонтана уверливост.

Владимир Величковски

Дневник 8.VII 1999